

OB JUBILEJIH ZPJ IN ZPMS

»Ni nam vseeno, kako živi in raste naš mladi rod«

Veliko pričakujemo od mlade generacije; mladi bodo nadaljevali pota, ki smo jih zastavili, zato je skrb za oblikovanje mladega človeka v duhu socialistične morale odgovorna naloga vse naše družbe. Mladi potrebujejo živih, pristnih, ustvarjalnih vezi s starejšimi in vsemi tistimi, ki kaj znajo in zmorejo lastno znanje in izkušnje nevsiljivo prenašati na mlade.

V najhujših dneh naše zgodovine, ko nam je fašizem prerokoval smrt, se je v nedrjih slovenskih gozdov porajalo novo življenje – uporna sila, ki je rasla iz čet v brigade, dvizije, korpuse.

Svojo trdno vez so pletli tudi otroci, ki so po vzgledu partizanov prav tako organizirali vrste in od 27. decembra 1942, ko so v Bihaču na prvem kongresu Zdrženja zvez protifašistične mladine Jugoslavije ustanovili pionirsko organizacijo, so se pionirske čete in odredi prižigali kot lučke po domovini. Med igre s papirnati čakami in lesenimi puškami so vpletli odgovorne in pomembne akcije.

Pionirji so pomagali pri obnovi porušene domovine, z novimi oblikami dela pa se je krepila organizacija najmlajših, ki si je zastavila pomembne cilje – oblikovati mladega človeka v dobrega državljanca, sposobnega samoupravljalca, polnega delovnega poleta in vedrine.

Da bi zagotovili enotno vsebinsko usmerjenost in koordinacijo vseh, ki delajo z otroki ali za nje, so bile na pobudo CK KPJ po republikah in pokrajinah Jugoslavije ustanovljene posebne mentorske organizacije. V Sloveniji se je razvila Zveza prijateljev mladine, ki je do danes preko občinske zveze in društev prijateljev mladine znala seči v naše kraje in pomembno prispevati k preobrazbi vzgoje in izobraževanja. Z društvi prijateljev mladine smo povezali armado ljudi, ki jim ni vseeno, kako živi in raste naš mladi rod; ki pomagajo šoli utirati pota v krajevni skupnosti, z izkušnjami bogatijo

interesne dejavnosti; ki jim ni vseeno, kako mladi prežive čas počitnic in prosti čas; ki s svojim plemenitim delom pomagajo krepiti medsebojno prijateljstvo in sodelovanje, iskrenost, pridnost, skromnost in vse tisto, kar je najlepše v človekovem značaju, a otroku ni mogoče samo vsaditi, ampak mu s skupnim delom in vzgledom privzgojiti.

Ko ob jubileju obeh organizacij – Zveze pionirjev Jugoslavije in Zveze prijateljev mladine – pogledamo na prehojeno pot, lahko s ponosom ugotovimo, da je bilo opravljeno veliko delo. A pot vodi naprej in predvsem bomo morali poiskati metode in oblike dela, da bodo naša društva prijateljev mladine predstavljala organizirano jedro skrbi za otroka od predšolske dobe vse do skrbi za družino. Posebna skrb pa naj velja kvalitetni in nepretrgani povezavi organiziranih aktivnosti v osnovni šoli, v krajevni skupnosti in preko aktivistov v naših društvih in organizacijah za mlade iz usmerjenega izobraževanja, v združenem delu in na vasi.

To pa je naloga, ki prerašča okvire Zveze prijateljev mladine in Zveze pionirjev pa tudi ZSM, ki skrbi za organizirano vzgojo mladega rodu; to je naloga vseh subjektov naše socialistične družbe, posebej še SZDL, ki more preko aktivnih krajevnih konferenc in vseh sil, ki jih v kraju združuje, ustvariti pogoje za organizirano, vzgojo in dejavnosti polno življenje mladih.

Vse nas mora voditi misel, da je vsako dobro delo, ki ga opravi človek kot posameznik ali v imenu družbe za otroka, vredna naložba, ki se bo bogato obrestovala.

Vztrajno in načrtno moramo uresničevati vse naloge, ki imajo skupni cilj – prijetno in zdravo otroštvo ter nudenje možnosti vsakemu otroku, da razvije svojo osebnost do skrajnih meja danih sposobnosti.

Jara meščanka v Zelenem logu

V počastitev dneva žena je osnovna organizacija ZSM Zeleni log pripravila veseligr Jara meščanka, katere avtor je Jovan Sterije Popović, predstavo pa je režirala Nada Barle, ki se amatersko ukvarja z gledališčem. Kostume so si mladinci izposodili pri VIBA filmu, domača frizerka je poskrbela za meščanske frizure, skupina simpatičnih mladih igralcev pa je poskrbela za prijetno vzdušje v dvorani.

Odrska scena je bila izdelana preprosto, primerno odru in je ostala do konca predstave nespremenjena. V štirih dejanjih so nastopajoči menjali garderobo in tako gledalce popeljali v meščansko življenje v hišo vdove Feme, ki je želela pomeščaniti svojo hčer, učila se je francoske omike in jezika ter izkazovala svojo prefinjenost s tujimi izrazi in s smešnim obnašanjem, ki se je še bolj potenciralo ob dialogih s Femino prijateljico Saro. Hči Eva pa ne sprejme meščanskih navad, ne zanimajo jo francoski izrazi, rada ima preprostega fanta Vasa, čeprav Sara priporoči zanjo nekega filozofa, ki pa je bil prefin za deklo, ki je rado delala. Filozof zaprosi za roko vdovo Femo, pri kateri so ljudje vedno dobro postreženi, kot je menila

Sara. Igro zapletejo še Femin brat, vajenec, služkinja in Evin fant. Na koncu se vdova Fema odloči, da bo odložila meščansko perje, da bo začela živeti preprosto, saj tako bo lahko imela tudi več mož.

Vloga Feme je odlično zaigrala Renata KUMP, njeno prijateljico Joža OKORN, Femininega brata Roman Celin, njeno hčer Mateja Ivec, hčerinega fanta Marjan Kump, filozofa Marjan Okorn, vajenca Iztok Barle in služkinjo Ančka Križman.

Mladi amaterji, ki delujejo v kulturni sekciji v okviru OO ZSMS se že pripravljajo na gostovanja. V Zelenem logu ni kulturno umetniškega društva, mladinci pa imajo premalo podpore in razumevanja pri predstavnikih krajevnih skupnosti. Tudi strokovne pomoči s strani zvez kulturnih organizacij niso še bili deležni, tako se ne morejo povezati z ostalimi društvi, se dogovarjati za gostovanja in izmenjavati izkušnje z drugimi.

Če bi si radi ogledali Jaro meščanko povabite mlade iz Zelenega loga in radi vam bodo pokazali svoje igralske sposobnosti tudi na manjših odrih.

Darja Erhatic

Ob 8. marcu na Karlovcici

Mladinci Karlovice in okoliških vasi smo se odločili, da v počastitev »dneva žena« priredimo majhno proslavo. V ta namen smo se sestali v ZD na Karlovcici dne 26. 2. 1983. Tedaj smo v grobem določili, kaj naj bi bilo v program vključeno, kako naj bi stvar potekala in razdelili naloge. Že tedaj smo iz skupnega denarja izločili del le-tega za nakup čestitk, katere smo skupaj z vabili na proslavo poslali vsem materam naših mladincev in tudi drugim ženam. Naš naslednji sestanek je bil v petek dne 4. 3. 1983, ko je vsak član pokazal, kako je svojo nalogo rešil. Moram reči, da je stvar potekala dokaj gladko, kar bi lahko pripisali veliki zainteresiranosti vseh mladincev za tovrstno delo. Torej je bilo potrebno vse skupaj le še izpeljati, in to naslednji dan, torej v soboto 5. 3. 1983 ob 16. uri. Zbrali smo se dve uri prej, da bi celoten program še enkrat ponovili. Tik pred začetkom je prišlo sicer do nepredvidenih zapletov zaradi prometne nesreče dveh članov, ki sta bila v programu udeležena, zato smo morali kar najhitreje ukrepati in obe vlogi razdeliti drugim članom, No, na srečo smo tudi to

uspešno rešili. Pred vstopom v dvorano smo v znak pozornosti vsako od mater oz. ženskih obiskovalk pogostili s požirkom pijače in ji dali nagelj.

Program so začeli učenci iz podružnične osnovne šole Karlovice, ki so recitali ljudske pesmi in pesmi naših znanih pesnikov, (Kajuh, Prešeren). Z recitacijo pesmi, ki govore o ženi, materi, smo nato nadaljevali mladinci. V nastop smo vključili praktično vse člane mladinske kulturne organizacije tako, da smo nekaj pesmi recitali v zboru. Pavze med posameznimi recitacijami smo izpolnili z glasbo in sicer tako, da je eden od mladincev igral na harmoniko, predvsem najbolj znane pesmi iz NOB. Proslava je trajala uro in pol, potem pa se je začela prosta zabava, v okviru katere je igral ansambel Impulz. Tudi na tej prosti zabavi je bilo vzdušje prijetno, poskrbeli smo za pijačo, glasba pa je bila tudi dovolj raznolika, zadovoljni so bili tako mladi kot starejši, kar vse je prispevalo k prijetnemu razpoloženju vseh udeležencev.

Predsednica OO ZSMS Dvorska vas Tadeja Ogrinc

Kako so nam včasih šivali

Že nekaj časa je v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani na Trgu herojev na ogled razstava, ki je najbrž še posebno zanimiva za Ljubljancane, saj nam skuša predstaviti oblačila, ki so jih nosili do začetka druge svetovne vojske. To je bil čas, katerega se še marsikdo dobro spominja, dasiravno ne vedno samo v »dobrem«, pa kljub temu, spomini na obleke in na obiske pri mojstrih šivanke so prav zanimivi in ni, da bi se jih branili.

Na razstavi, ki jo je pripravila kustosinja muzeja Tanja Tomažič, so na ogled zanimive obleke (kdo še pozna tiste stare blagove brez sintetične?), spodnje perilo iz domačih delavnic, pa čudoviti klobuki, krojaške potrebščine, stari kroji, dokumenti in slike ljudi, ki so se z užitek nastavljali kameram dežurnih fotografov na promenadi. Prav dosti se jih ša spozna na povečavah fotografij, ki so jih ljubeznivo posodili za muzejsko uporabo. Med tistimi, ki so posredovali podatke in fotografije o »starih časih«, je tudi upokojena učiteljica Angela Vrtačnik, ki je že več kot dvajset let tudi občanka viške občine, prej pa je bila učiteljica v bližnjih dolenskih vaseh.

– Če me vprašate, kako zgleda sodelovanje z muzejem, vam lahko povem, da ni prav nič težko, nam je odgovorila, ko smo jo

prestregli ravno pri ogledovanju razstave. – Nasprotno, prav prijetno se je pogovarjati, kako je bilo včasih. Tisti, ki v muzeju pripravljajo razstavo, morajo obiskati gotovo zelo veliko ljudi, da kaj zvedo. In tako se počasi nabere dovolj podatkov in dovolj predmetov, in razstava je tu.

Ali ste poleg fotografij in podatkov posodili tudi kaj predmetov?

– Na žalost ne, ker jih nisem imela, slišala pa sem, da se je muzeju nabralo kar precej starih oblačil. Verjetno bi jih bilo še več, če vmes ne bi bilo tako hudih časov in pomanjkanja, ko je bilo treba obleko izrabiti do konca, ali pa jo zamenjati za hrano.

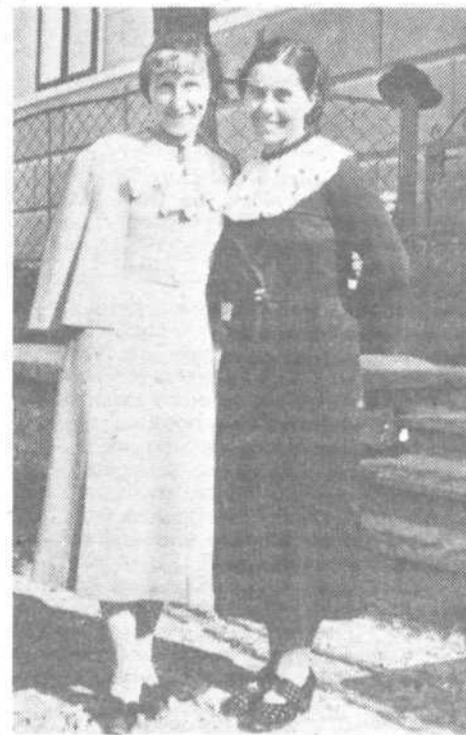
To so žalostni spomini, kaj bolj zabavnega pa vam je najbrž tudi še prišlo na misel?

– O, seveda! Kar naenkrat sem se spomnila stare mojstrke Glažarjeve iz Sodražice, ki je najbrž že lep čas pokojna. Šivala je za domačinke, pa se je delala modro in »modno«, ker je imela z Dunaja naročen časopis. Toda ne ona sama ne njen mož ga nista znala pošteno prebrati in razložiti navodila, s skupnimi močmi pa sta le uganila kakšno »novo«. Marsikatera kmetica tam okrog se je v tistem času postavljala z »obleko na kostim«, kar je že bila ena njenih pogruntacij.

Tovarišici Angelci Vrtačnikovi smo se

zahvalili za pogovor. Prepričala nas je, da se da tudi s spomini koristno izpolniti čas. Nemara ga boste tudi vi, če si pojdete ogledat razstavo v Slovenski etnografski muzej. Ob-ljubljajo, da bo odprta še do poletja.

A. Ž.

IZ IŠKE VASI

Deset let moškega pevskega zbora

V nedeljo, 20. marca so imeli člani moškega pevskega zbora koncert, ki je bil namenjen njihovi desetletnici obstoja.

Iškavarski pevci so prepeli vse lepe trenutke in tudi težave s katerimi so se srečevali, ko so, in še vadijo v slabih prostorskih pogojih. Za petje pa je poleg posluha potrebna še volja, saj drugače bi ne prišlo do tega koncerta.

Mnogo nastopov doma in na drugih odrih je že za njimi, prepevali so na taborih, revijah, na proslavah, gotovo pa so najbolj veseli da so se lahko letos prvi predstavili v novi dvorani doma krajanov, ki so ga pomagali sami graditi.

Moški pevski zbor Kulturno umetniškega društva iz Iške vasi že vsa leta vodi Anton Glavan iz Iga, ki si je prizadeval ustanoviti tudi mešani pevski zbor.

Vsake toliko časa je zbor zašel v krizo, na koncu pa je prepire med pevci vedno premagala želja po petju in ta koncert je bil zopet vzpodbuda za njihovo nadaljnje delo.

D. Erhatic